तलकोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
तलकोट, बझाङ
सुदुरपश्चिम प्रदेश
२०७३

"दिगो विकास र शुसासनको लहर: तलकोटबासीको रहर"

बहुक्षेत्रीय पोषण प्रोफाइल

तलकोट गाउँपालिका-बझाङ

स्लाइड नं	इन्फोग्राफिक्स नं	क.सं	सुचकहरु	प्रतिशत/औसत

पृष्ठभूमी:

कुपोषणको समस्या निराकरण गर्ने कार्यलाई अन्तराष्ट्रिय रुपमा नै सामाजिक, आर्थिक तथा मानवीय विकासका साथै दीगो विकासका लक्ष्य प्राप्त गर्ने आधारको रुपमा लिने गरिन्छ। नेपालमा पनि महिला तथा बालबालिकाको पोषण अवस्था सुधार गर्न विगत लामो समयदेखि प्रयास हुँदै आएको छ। नेपालको संविधान, पन्धौ योजना र दीगो विकास लक्ष्यले निर्धारण गरेका विकाससम्बन्धी लक्ष्यहरु हासिल गरि मूलुकलाई दीगो विकासको यात्रामा अगाडी बढाउन कुपोषण बाधक नहोस् भन्ने बहुक्षेत्रीय पोषण योजना दोश्रोको मूल मर्म बमोजिम कुपोषण न्युनिकरणमा सबै क्षेत्र तथा तहको सामूहिक प्रतिवद्धता र प्रयासको थालनी रुमेत भएको छ। तसर्थ विकासमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने कुपोषणलाई न्युनिकरण गर्न स्थानीय तहबाट समेत प्रयास हुनु अपरिहार्य भएकाले यस 'बहुक्षेत्रीय पोषण प्रोफाइल' तलकोट गाउँपालिकालाई दीर्घकालीन नीति तथा योजना बनाउने, प्राथमिकता निर्धारण गर्ने र परिणाममूखी कृयाकलापहरुको कार्यान्वयन मार्फत कुपोषण न्युनिकरणमा सहयोगी सिद्ध हुने अपेक्षा लिइएको छ।

			पोषणका महत्वपूर्ण सूचकहरुमा नेपालको अवस्था तथा अन्तराष्ट्रिय लक्ष्य	नेपालको अवस्था (ने.ज.स्वा.सर्वेक्षण-२०१६)	सुदुरपश्चिम प्रदेशको अवस्था	दीगो विकास लक्ष्य (सन् २०३०) को प्रतिवद्धता
		१	पाँच बर्ष मूनिका बालबालिकामा हुने पुड्कोपनको प्रतिशत	36	36	14
		२	पाँच बर्ष मूनिका बालबालिकाको ख्याउटेपनको प्रतिशत	10	9	4
		३	कम तौल भएका पाँच बर्ष मूनिका बालबालिकाको प्रतिशत	27	28	9
		४	रक्तअल्पता भएका पाँच बर्ष मूनिका बालबालिकाहरुको प्रतिशत	53	50	10
		५	जन्मदा कम तौल भएका बालबालिकाहरुको प्रतिशत	24=2		< 5
		६	जन्मेको ६ महिनासम्म पूर्ण रुपमा स्तनपान गर्ने बालबालिकाको प्रतिशत	66=1		>90
		७	कमतौल भएका १०-१९ वर्षका किशोरीहरुको प्रतिशत	30		
		८	रक्तअल्पता भएका १०-१९ वर्षका किशोरीहरुको प्रतिशत	44		
		९	कमतौल भएका प्रजनन उमेरका (१५-४९) महिलाहरुको प्रतिशत	17		
		१०	रक्तअल्पता भएका १५-४९ बर्षका महिलाहरुको प्रतिशत	41		10
		११	परिवार नियोजनका साधनहरुको प्रयोगदर	42=8		60

			पालिकाका महत्वपूर्ण सूचकहरुको विद्यमान अवस्था (आ.व २०७८/७९ को लक्षित जनसंख्याको आधारमा)	
		१	कूल जनसंख्या	11858
		2	गर्भवती हुने महिलाहरुको अनुमानित संख्या	390
		३	अनुमानित जिवित जन्म	310
		४	० देखि २३ महिनाका बालिबालिकाहरुको सँख्या	597
		५	६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरुको सँख्या	1337
		६	० देखि ५९ महिनाका बालिबालिकाहरुको सँख्या	1474
		७	१० देखि १९ वर्षका किशोर किशोरीहरुको सँख्या	2854
		८	प्रजनन उमेरका (१५-४९ बर्ष) महिलाहरुको संख्या	3415
		९	इन्टरनेट चलाउन मिल्ने मोवाइल फोन भएका हजार दिनका महिलाको प्रति	41

			पालिकामा उपलब्ध स्वास्थ्य र पोषण सेवाको उपभोगको अवस्था *(प्रतिशतमा)*	
		१	साविकको प्रोटोकल अनुसार कम्तीमा ४ पटक गर्भजांच गर्ने महिलाको प्रति	60
		२	गर्भावस्थामा कम्तीमा १८० आइरन/फोलिक एसिडको सेवन गर्ने महिलाको	58
		३	सँस्थागत सुत्केरी भएका महिलाको प्रतिशत	64
		४	सुत्केरी भएको १ हप्ताभित्र गरिने स्वास्थ्य परिक्षण प्राप्त महिलाको प्रतिशत *(साविकको प्रोटोकल अनुसार)*	64=6
		५	परिवार नियोजनका साधनहरुको प्रयोगदर	45
		६	आधुनिक परिवार नियोजन सम्बन्धी परामर्श तथा सेवाको उपलब्धता	

वि.प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

	६.१	परिवार नियोजनका कम्तीमा पाँच साधनहरुको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्थाको संख्या (लामो समय काम गर्ने साधन सहित)	0	[redacted]	
	७	जम्मा स्वास्थ्य सँस्थाहरुको सँख्या	4	[redacted]	
	८	ओ.टि.सी सञ्चालन भएका स्वास्थ्य सँस्थाहरुको सँख्या	2	[redacted]	
		पालिकामा पोषण सम्बन्धी मूख्य व्यवहारहरुको अवस्था *(प्रतिशतमा)*			
	१	जन्मेको ६ महिनासम्म पूर्णरुपमा स्तनपान गर्ने बालबालिकाको प्रतिशत	87	[redacted]	
	2	समयमै पुरक आहारको शुरुवात गर्ने बालबालिकाको प्रतिशत	74	[redacted]	
	३	दुई बर्षमूनिका बालबालिकाको आहारको न्युनतम विविधिकरण MDD प्रति	19	[redacted]	
	४	६-२३ महिनाको उमेरमा न्युनतम स्वीकार्य आहार पाएका बालबालिकाको प्र	72	[redacted]	
	५	वृद्धि अनुगमनका लागि गरीने भेटको औसत	4=8	[redacted]	
		पालिकाका पोषण संवेदनशील सूचकहरुको अवस्था *(प्रतिशतमा)*			
		खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्र			
	१	पूर्ण सरसफाइ अभियान शुरु भएका वडाहरुको सँख्या	7	[redacted]	
	2	पूर्ण सरसफाइ अवस्था घोषणा भएका वडाहरुको सँख्या	0	[redacted]	
	३	खानेपानी शुद्धिकरणका उपयुक्त विधीहरु अपनाउने घरधुरीको प्रतिशत	80	[redacted]	
	४	सावुन पानी सहितको हातधुने सुविधा भएका घरधुरीको प्रतिशत	80	[redacted]	
	[illegible]	[illegible]को सरसफाइ सुविधा भएका घरधुरीको प्रतिशत	95	[redacted]	
		कृषि तथा पशुसेवा क्षेत्र			
	१	कूल घरधुरी सँख्या	2238	[redacted]	
	2	दर्ता भएका कृषि तथा पशु समूहरुको कूल सँख्या	181	[redacted]	
	३	ग्रामीण नमूना कृषकको सहयोगमा गठन भएका घरायसी खाद्यान्न उत्पादन समूहको सँख्या	12	[redacted]	
	४	ग्रामीण नमूना कृषकको सहयोगमा गठन भएका मध्ये **पालिकामा दर्ता भएका** घरायसी खाद्यान्न उत्पादन समूहरुको सँख्या	0	[redacted]	
	५	स्थापना भएका कूल वुडिङ सेन्टरहरुको सँख्या	0	[redacted]	
	६	करेसावारी भएका घरधुरीको प्रतिशत	12	[redacted]	
	७	आफैंले उत्पादन गरेको अन्नले बर्षभरी खान नपुग्ने घरधुरीको प्रतिशत	55	[redacted]	
		बहुक्षेत्रीय सुशासन क्षेत्र			
	१	पालिकाको आवधिक तथा रणनीतिक योजनामा पोषणको समावेशीकरण	भएको		[redacted]
	2	पालिकाको आफ्नै पोषण नीति तयार भइ कार्यान्वयन		नभएको	[redacted]
	३	पोषणका लागि एकिकृत कार्ययोजना तयार	गरिएको		[redacted]
		अन्य क्षेत्रहरु			
	१	लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति निर्माण भई कार्यान्वयन	भएको		[redacted]
	2	विपद पूर्वतयारी र जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धी नीति निर्माण भइ कार्यान्वयन		नभएको	[redacted]
	३	पोषण व्यवहार परिवर्तनका क्षेत्रमा तालिमप्राप्त रेडियोहरुको सँख्या र नाम	सँख्या	नामः १.सेति एफ एम २.साईपाल	[redacted]
पालिका भित्र पोषणसँग सम्बन्धित मानव संसाधनको सँख्या					
		स्वास्थ्य र पोषण			
	१	सुआहाराबाट तालिम प्राप्त अगुवा कार्यकर्ता (पालिका+सामुदायीक पोषण सहजकर्ता)	3	[redacted]	
	2	साथी सहजकर्ता	17	[redacted]	
		खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता			
	१	वास प्रज्वलक/खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता स्वयंसेवक	7	[redacted]	
	2	पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने स्यानिटरी प्याड बनाउने तालिमप्राप्त सुचीकारहरुको	11	[redacted]	

नि.प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

तलकोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

		कृषि तथा पशुसेवा		[redacted]
	१	ग्रामीण नमूना कृषक	35	
	2	स्थानीय श्रोत व्यक्ति	0	
		लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लै.स.सा.स.)		
	१	परिवर्तनका पुरुष संवाहक	2	
		बहुक्षेत्रीय पोषणको क्षेत्रमा पालिकाका महत्वपूर्ण प्राथमिकताहरु		
		स्वास्थ्य र पोषण		
	१	घरमा हुने सुत्केरी तथा शिशु मृत्यु दरलाई शुन्यमा झारी वडा/पालिकालाई पुर्ण संस्थागत सुत्केरी एवं शुन्य शिशु मृत्युदर भएको वडा/पालिका घोषणा गर्नेतर्फ रणनीतिक कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याउने ।		
	२	स्वास्थ्य आमा सामूहलाई पुर्नःगठन तथा नयाँ आमालाई आवद्ध गराउने साथै महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकासँग मिलेर स्वास्थकर्मीको आमा समूहको बैठकमा नियमित सहभागी हुने ।		
	३	जन्मेको दुई बर्ष भित्र २४ पटक बृद्धि अनुगमन गर्ने आमालाई पुरस्कृत गर्ने		
	४	प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरिनेछ ।		
		कृषि तथा पशुसेवा		
	१	"प्रत्येक घरमा करेसावारी, बाह्रै महिना फलफल र तरकारी" अभियान संचालन गर्ने		
	२	अर्गानिक कृषि उत्पादनमा जोड दिई रासायनिक मल एवं बिषादीको प्रयोगलाई बिस्थापन गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गर्ने ।		
	३	पोषणयुक्त बिबिध किसिमका ताजा तरकारी, फलफूल तथा पशुजन्य पकेट क्षेत्र निर्धारण गर्दै उत्पादनमा जोड दिने ।		
	४			
		खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता		
	१	गाउँपालिकालाई क्रमशः पूर्ण सरसफाई तर्फ उन्मुख गराउन आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम व्यवस्था गर्ने । यसका लागि वडाहरुमा अभियान सञ्चालन गर्दै लैजाने ।		
	२	खानेपानीको मुहान संरक्षणलाई प्राथमिकता दिई "एक घर एक धारा : एक घर एक फिल्टर" अभियान सञ्चालन गर्ने ।		
	३	सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा यसै आ.व. मा फिल्टरको व्यवस्था गरिनेछ ।		
		बहुक्षेत्रीय सुशासन		
	१	गाउँपालिका तथा वडा तहमा गठन भएका पोषण तथा खाद्य सुरक्षा समितिहरुको वैठक नियमित रुपमा वसाल्ने र नियमित रुपमा पोषण कार्यक्रमको समीक्षा गरी आवश्यक योजना तर्जुमा गर्ने ।		
	२	संयुक्त रुपमा कार्यक्रमको अनुगमन गरी गाउँपालिका स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिमा एकीकृत पोषण कार्यक्रमहरुको प्रगति समीक्षा गर्ने तथा सुझाव र सल्लाह अनुसार कार्यक्रम परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।		
	३	स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमलाई सात चरणको योजना तर्जुमा प्रक्रिया मार्फत् गाउँपालिकाको कार्ययोजनामा समावेश गर्ने ।		

	Data Sources: Please put the color * mark as per the following:
	Red- NDHS 2016
	Green- DoHS Target Population
	Blue- EHMIS
	Yello-Suaahara II Roster
	Pink- Rapid Assessement
	Sky Blue- Palika Profile
	Orange- Suaahara CMC
	Different color for other data sources than mentioned here.

नि.प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत